

Madame Jeanette

Mireille Geus

Madame Roman

Jeanette

Nieuw Amsterdam

De auteur ontving voor dit boek een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

© Mireille Geus 2019

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagbeeld (meisje) © Arcangel / Peggy Saffrie

Foto auteur © Quintalle Nix

NUR 301

ISBN 978 90 468 2476 4

www.nieuwamsterdam.nl

Voor Lenny

here is the deepest secret nobody knows
(here is the root of the root and the bud of the bud
and the sky of the sky of a tree called life; which grows
higher than soul can hope or mind can hide)
and this is the wonder that's keeping the stars apart

i carry your heart(i carry it in my heart)

E.E. Cummings, "[i carry your heart with me(i carry it in)]"

1984

I

Helaas verheugde ik me op de crematie van mijn opa. Hij stierf een paar dagen geleden, tien jaar na mijn moeder.

Natuurlijk fluisterde een stem in mijn hoofd het tegendeel. Maar ik was opgewekt, omdat het me de kans gaf mijn broer en mijn zus weer te zien, na al die jaren. Ik moest ze dringend spreken.

Op de dag van de crematie kleepte ik me zorgvuldig aan. Naar het schijnt communiceer je via kleding, meer dan je lief is. Van mijn vriendin Karlijn mocht ik een zwarte jurk lenen, zo'n op het eerste gezicht eenvoudig ding tot net over de knie, dat peperduur was. Iedereen die er verstand van had, zag dat in één oogopslag en de rest zou mijn kleding 'passend' vinden.

Mijn afro zat perfect, mijn nagels waren gelakt, mijn pumps pasten bij mijn jurk.

Mijn broer was er niet. Mijn zus wel, ze zag me binnenkomen, ik merkte het aan hoe ze met haar hoofd deed. Na al die jaren kon ik haar lichaamstaal nog steeds moeiteloos lezen en een gevoel van heimwee overviel me.

Tijdens de dienst beeldde ik me in dat ik de uitgeblazen adem van mijn zus inademde en ik werd duizelig. Daarna stelde ik me voor dat we dezelfde zuurstof deelden. Dat ging beter.

Er waren minder mensen dan ik had verwacht. Minder mensen dan toen bij mijn moeder. Het vervulde me met een vreemd gevoel van tevredenheid; het klopte. Mijn opa was oud geworden, mijn moeder niet.

De kist was gelukkig gesloten. Mijn zus stapte naar voren en

nam het woord. Haar stem was dieper dan ik me herinnerde. Ze was slank, op het magere af. Onze Surinaamse moeder zou haar extra eten hebben gegeven, geen dochter van haar hoefde er zo uit te zien.

‘Mijn opa was een geweldige man,’ begon ze. Ze bleek haar toespraak te hebben opgebouwd rondom één zin, net als de beroemde toespraak van Martin Luther King. Waar hij ‘I have a dream’ herhaalde, herhaalde zij ‘Mijn opa was een geweldige man’. Het was ontroerend. Mensen depten hun ogen, andere lieten hun tranen rollen; ze liepen in de boorden van hun nette jasjes en bloesjes.

Onze moeder zou trots op haar zijn geweest en na de plechtigheid wrong ik me door de menigte heen naar haar toe.

‘Goed verhaal.’

Haar wenkbrauwen waren zeer dunne streepjes; ze trok die dunne streepjes op.

‘Onze moeder had het mooi gevonden.’ Mijn blik was licht uitdagend.

‘Het is goed dat jouw vader zich hier niet heeft laten zien,’ beet ze me toe.

‘Ik zie hem ook nooit meer,’ antwoordde ik snel, ‘al jaren niet.’ Precies twee jaren waren het, sinds mijn zeventiende. Ontzettend fijn om dat eindelijk aan haar te kunnen vertellen.

‘Want?’ Weer die dunne streepjes.

‘Het leven is makkelijker zonder hem.’ zei ik zonder nadenken.

Er trok een glimlach over haar gezicht, minimaal en kort, maar toch voelde het alsof ik zojuist de hoofdprijs van wat dan ook had gewonnen.

‘Ik wil je graag weer eens zien, we moeten praten,’ zei ik, roekeloos geworden. ‘Zullen we afspreken?’ Opeens was er een smekende ondertoon in mijn stem geslopen en niet alleen in mijn stem, ook in mijn blik.

‘Volgende week,’ zei ze, ‘zelfde dag, op de Overtoom, ter hoogte van de manege zit een café, acht uur.’

Ze wist dat ik het adres kende, we hadden er samen niet ver vandaan gewoond, nee sterker, er jarenlang dezelfde slaapkamer gedeeld.

‘Goed,’ zei ik en terwijl ik bij haar wegliep, mijn jas zocht en vertrok, klotste de blijheid tegen de binnenkant van mijn huid. Deze ontmoeting was precies wat ik nodig had. Gelukkig was ik goed opgevoed en liet ik daarom geen ‘joehoe’ horen toen ik de deur van het crematorium te hard sloot.

De week erna was ik ruim voor het afgesproken tijdstip op de Overtoom en zocht het café dat ze moest bedoelen. Al was er vlak bij de manege op de Overtoom niets te vinden wat op haar omschrijving leek. Meer richting het centrum wel en verder richting de Zocherstraat ook, hoewel de eerste gelegenheid meer een restaurant was en de tweede eerder een buurtkroeg met dito sfeer.

Ik pendelde rond achten tussen beide plekken. De eerste twintig minuten hield ik hoop. Misschien was ze iets later; ze kon me natuurlijk niet bereiken. Ik zou wachten.

Daarna dacht ik steeds als ik op de ene plek was dat zij op de andere plek wachtte.

Uiteindelijk liep ik de steeg in naar de feitelijke manege, want misschien was ze daar? Rende terug naar het restaurant op de Overtoom, omdat het me bij nader inzien sterk leek dat ze het bruine haveloze buurtcafé bedoelde.

Rond negenen wist ik niet meer wat ik moest doen. Zat ze ergens anders? Was ze verhinderd? Had ze me in de maling genomen?

We hadden al jaren geleden dit gesprek moeten voeren, maar vanavond was ook goed. Ik had haar nodig om de gaten in mijn herinnering op te vullen. Ze waren te groot om eromheen te leven. Wat als ze nu echt niet kwam? Wie zou er nog meer op redelijke termijn dood kunnen gaan, waar we beiden voor zouden worden uitgenodigd? En waar we ook alle twee naartoe zouden gaan?

‘Hallo,’ zei een jongeman met verzorgd lang kroeshaar, die ik vanaf het eerste moment al achterin had zien zitten. ‘Leonora?’

Ik liep naar hem toe. ‘Ja?’

‘Zus van Felicia?’

Ik knikte.

‘Kom zitten,’ zei hij en hij schoof naast zich een stoel naar achteren. Hij stak zijn hand uit. ‘Henri,’ zei hij. ‘Aangenaam.’

Hij legde uit dat Felicia helaas niet kon komen, maar dat ze hem had gevraagd hiernaartoe te gaan en met mij te praten.

Al snel bleek dat hij niets wist van onze geschiedenis. Hij kende Felicia uit het uitgaansleven en hij wilde haar. Zij hield af.

Ik wist zeker dat hij ook in mijn leven een passant zou zijn. Onbelangrijk.

Toen hij nog voor het tweede drankje zijn hand over die van mij heen legde en zei: ‘Je hebt mooie handen’, stond ik resoluut op. Mijn stoel viel. Een paar mensen keken op. Hij greep die stoel lacherig vast en zette ’m rechtop, wilde mij er weer op trekken.

Eenmaal buiten liep ik in een waas naar de Zocherstraat, mijn ouderlijk huis, keek naar boven, er brandde licht, weinig, maar toch.

Naar boven starend mompelde ik: ‘Ik ben nog steeds alleen.’

1999

I

25 november 1999

Liefste,

Denk aan een erg scheldwoord; heb je er één in gedachten? Neem er dan één die nog erger is, dat ben jij.

Het is kwart voor drie 's nachts. Ik kan niet slapen, want ik lig zo graag wakker om te denken aan dat je vier dagen geleden belde en aan wat je toen zei. Dat je het telefonisch uitmaakte op een voor mij feestelijke dag. Die dag had ik een geweldige domeinnaam gekocht en eten besteld voor ons tweeën bij die dure Chinees. Dat weet jij allemaal niet.

Uit het keukenraam, op de galerij, zocht ik je afro, maar nee, je was te laf om zelf te komen, om in mijn gezicht te zeggen dat je wilde stoppen met ons. En wel nu meteen. Hoor je me 'lafbek' zeggen? Over de reden voor het uitmaken begon je in eerste instantie onverstaanbaar te zwetsen. Je wachtte zo lang met antwoord geven op mijn waarom, dat ik zeker wist dat je ging zeggen dat het een vergissing was, een grapje, dat je eigenlijk met me wilde trouwen. Maar je hervond je zwakke stem en lispelde iets over een thuisgevoel, dat je dat miste bij mij.

Ik wilde lachen, dacht nog steeds dat het komisch bedoeld was, maar ik vroeg toch maar: thuisgevoel? Je gaf geen antwoord maar stelde een vraag: weet je nog die keer dat we onze relatie een cijfer gingen geven?

Dat was niet moeilijk om me te herinneren, want je stak een

dolk in mijn rug toen ik me veilig voelde vlak na onze geweldige seks. Een zes gaf je. Nu zei je dat je toen had gelogen. Het was een vijf. Je kon niet voor een vijf gaan, dat begreep ik toch wel? Dat beaamde ik. Stom van me.

Je vatte samen dat ik nergens voor deugde, maar dat er twee grote dingen waren boven op die tienduizend kleine dingen die ons de das hadden omgedaan. In plaats van goed te luisteren zag ik ons staan met een lange das om ons heen geslagen. Het zag er geweldig uit. Ik kan me dus nog maar één ding herinneren: dat ik niet kan koken. Dat ik altijd eten bestel. Dat is natuurlijk een misdaad, ook al vond je het in het begin stoer van me.

Je verwachtte zeker dat ik je zou missen? Je dacht waarschijnlijk dat ik dat nummertje 'Miss You' opzette en hele dagen zou meejanken? Dat zou te veel cliché zijn. Te veel eer ook. Nou goed, misschien heb ik het na je telefoontje één keer keihard gedraaid, of twee. Maar dat het liedje over ons gaat, over mij, dat ik huilde? Ik hou gewoon veel van de Stones.

De afgelopen dagen maakte ik schoon, ik kon niet stoppen. Na het schoonmaken gooide ik veel weg, allereerst al jouw spullen, truien, broeken, dure dassen, boeken, je haarborstel, alles weg op je peperdure laarzen na, daarna veel spullen van mezelf, ik heb niet zoveel nodig, geen volle lades, niet veel kleding, geen bestek, geen borden, geen pannen.

Dacht je dat ik hing aan die vaste tijden van opstaan, de nachten van de werkweek die in het teken stonden van de plicht, de saaie plicht op je verzekeringsbank in plaats van het verkennen van de nacht? Meende je dat ik genoot van het strijken van je overhemden, of zelfs af en toe een das of onderbroek? Natuurlijk kan ik zonder je commentaar op hoe ik me gedraag in lingerie, dat ik het niet naturel draag, maar als iemand op een catwalk, met mijn buik in en mijn bekken gekanteld, nou en? Vanaf vandaag draag ik de zilveren ring die je me gaf, met die diamant, aan mijn middelvinger.